

І. І. Дахно,
В. М. Алієва-Барановська,

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ–3

«Центр учбової літератури»
Київ – 2018

УДК 339.97(075.8)

Д 21

Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність-3 / За ред. д.е.н., проф.
Д 21 І. І. Дахна. / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська, – К. : «Центр учбової літератури», 2018. – 356 с.

ISBN 978-611-01-1171-3

Ця книга є продовженням серіалу навчальних посібників з управлінських і правових аспектів зовнішньоекономічної діяльності, що публікується Центром учбової літератури з 2006 року. З початку 2015 року серіал продовжується у вигляді томів, які можуть використовуватися автономно.

Докладено зусиль, щоб і ця книга була оригінальною і містила інформацію, яку читачі не могли дістати з інших джерел, у тому числі з Інтернету.

Книга розрахована на викладачів, студентів, фахівців у сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також на широке коло читачів, які цікавляться актуальними економічними і правовими проблемами сучасної України і світу.

УДК 339.97(075.8)

ISBN 978-611-01-1171-3

© І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська, 2018.

© «Центр учбової літератури», 2018.

ЗМІСТ

Інформація про авторів	5
Передмова	7
1. Створення Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Дахно І. І.)	9
1.1. Передмова до розділу	10
1.2. Радянське законодавство у сфері зовнішньоекономічної діяльності	10
1.3. Зародження в УРСР правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності	15
1.4. Авторство законопроекту «Про зовнішньоекономічну діяльність»	25
2. Преса про проблеми зовнішньоекономічної діяльності (Дахно І. І.)	28
2.1. 2015 рік	28
2.2. 2016 рік	80
2.3. 2017 рік	132
2.4. 2018 рік	169
3. Контрабанда в Україні (Алієва-Барановська В. М.)	176
3.1. 2015 рік	176
3.2. 2016 рік	222
3.3. 2017 р.	239
3.4. 2018 рік	246
Список джерел	247
4. Розгорнуті змісти книг та їх розділів, що стосуються права зовнішньоекономічної діяльності (Алієва-Барановська В. М.)	259
4.1. Передмова до розділу	259
4.2. Авер'янов В.Б. та ін. (1992)	262
4.3. Пилипенко А.Я., Щербина В.С. (1995)	267
4.4. Пилипенко А.Я., Щербина В.С. (1998)	267
4.5. Жук Л.А. та ін. (2003)	268
4.6. Гайворонський В.М., Жушман В.П. та ін. (2005)	268
4.7. Галянтич М.К. та ін. (2005)	269
4.8. Щербина В.С. (2009)	269
4.9. Вінник О.М. (2008)	271
4.10. Подцерковний О.П. та ін. (2010)	272
4.11. Несинова С.В. та ін. (2012)	272
4.12. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. (2014)	272
4.13. Лебідь В.І. та ін. (2014)	273
4.14. Мілаш В.С. (2015)	274
4.15. Матвеев П.С. (2015)	274

4.16. Дудник Л.М. (2015)	275
4.17. Підручник Харківського Національного університету внутрішніх справ (2015)	275
4.18. Віхров О.П. (2017)	276
4.19. Тетарчук І.В., Дяків Т.С. (2017)	276
4.20. Кормич Б.А., Біленець Д.А. (2017)	276
5. Список вітчизняних книг з «Господарського права України» (Алієва-Барановська В. М.)	278
6. Нормативно-правові акти України у сфері зовнішньоекономічної діяльності (Алієва-Барановська В. М.)	298
6.1. 2014 рік	298
6.2. 2015 рік	298
6.3. 2016 рік	309
6.4. 2017 рік	314
7. Курсова робота (Алієва-Барановська В. М.)	319
8. Значення інформованості про зовнішньоекономічну діяльність для правової соціалізації особистості (Алієва-Барановська В. М.)	334

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

ДАХНО ІВАН ІВАНОВИЧ

Народився 8.04.1948 р. у с. Синівка Липоводолинського району Сумської області.

У студентські роки закінчив (1970 р.) Другі державні вечірні 3-річні курси іноземних мов м. Києва (англійська мова). 1971 року закінчив Київський ордена Леніна державний університет ім. Т.Г. Шевченка. Спеціальність – економіст-географ, викладач географії. Після університету служив командиром мотострілецького взводу на радянсько – китайському кордоні на Далекому Сході (1971–1973 рр.). Потім навчався в аспірантурі (1973–1976 рр.). 23 грудня 1976 р., захистив дисертацію «Економічний механізм впровадження нової техніки у промисловості США» на здобуття вченого ступеня кандидата економічних наук. Працював в інститутах Академії наук УРСР і галузевих науково – дослідних установах (1976–1992 рр.). Вчене звання старшого наукового співробітника присвоєно 1991 року. Того ж року закінчив Центральний інститут підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів народного господарства у галузі патентної роботи (спеціальність – патентознавець).

Дисертацію «Економічні проблеми промислової власності (патентноліцензійної роботи)» на здобуття вченого ступеня доктора економічних наук захистив 27 квітня 1992 р. Впродовж 2,5 років (1992–1995 рр.) був на державній службі начальником Управління економіки промислової власності (Держпатенту України) і начальником управління міжнародних зв'язків Антимонопольного комітету України.

3 квітня 1995 року по липень 2016 року – на викладацькій роботі. В 1995–1996 рр. – декан юридичного факультету Києво-Могилянської академії. У 1996–1999 рр. – завідувач кафедри права Київського гуманітарного інституту. Впродовж 1999–2016 років – завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Міжрегіональної академії управління персоналом.

23 жовтня 2003 року присвоєно вчене звання професора. Відмінник освіти України (2004 р.).

3 5 липня 2016 року – головний науковий співробітник Інституту законодавства Верховної Ради України.

Автор багатьох книг, брошур, статей у сфері міжнародної економіки, права, зовнішньоекономічної діяльності, історії, географії, англійської мови.

АЛІЄВА-БАРАНОВСЬКА ВІРА МИКОЛАЇВНА

Народилася 21.11.1983 р. у місті Києві. В 2006 році закінчила Українсько-Арабський інститут міжнародних відносин ім. Аверроеса Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП) за спеціальністю «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» і отримала освітньо-кваліфікаційний рівень магістр (диплом з відзнакою). У 2009 році закінчила докторантуру МАУП за спеціальністю «Економіка» та здобула наукову ступінь доктора філософії (PhD) в галузі економіки, захистивши дисертацію на тему «Еволюція управління зовнішньоекономічною діяльністю в Україні». Трудова діяльність розпочалася з лютого 2006 року. З того часу працювала у МАУП на адміністративних та викладацьких посадах. Зокрема, з жовтня 2009 р. по квітень 2012 була деканом факультету стаціонарних форм навчання Українсько-Арабського інституту міжнародних відносин та лінгвістики ім. Аверроеса, МАУП, м. Київ.

20 вересня 2011 року здобула на засіданні Вченої Ради МАУП науковий ступінь доктора наук в галузі економіки, захистивши дисертацію за темою «Економічна дипломатія як інструмент зовнішньої торгівлі».

Автор низки книг у співавторстві і статей у сфері менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, міжнародних економічних відносин, права зовнішньоекономічної діяльності, інтелектуальної власності, права Європейського Союзу, історії держави і права, міжнародного приватного права, міжнародного економічного права, цивільного права України.

21 червня 2013 р. в спеціалізованій раді МАУП захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Тема: «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання».

30 червня 2015 року їй присвоєно вчене звання доцента. 2015 року у київському видавництві «Центр учбової літератури» одноосібно опублікувала навчальний посібник «Зовнішньоекономічна діяльність», том 2. На час публікації цієї книги працювала доцентом кафедри менеджменту і адміністрування МАУП.

ПЕРЕДМОВА

(Дахно І. І.)

На початку 2015 року видавництво «Центр учбової літератури» опублікувало два перших томи серіалу «Зовнішньоекономічна діяльність». Автори першого тому: І. І. Дахно і Г. В. Бабич. Авторка другого тому – В. М. Алієва-Барановська. Книги стали логічним продовженням серіалу із семи книг, випущених раніше «Центром учбової літератури, і які стосувалися зовнішньоекономічної діяльності:

1. Зовнішньоекономічна діяльність (2006 р.).
2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності (2006 р.).
3. Управління зовнішньоекономічною діяльністю (2007 р.)
4. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності (2009 р.)
5. Зовнішньоекономічний менеджмент (2012 р.).
6. Вступ до менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (2013 р.).
7. Право зовнішньоекономічної діяльності (2013 р.).

Започатковуючи серіал «Зовнішньоекономічна діяльність», професор І.І. Дахно мав намір поміщати в книгах матеріал, актуальний як з освітньої, так і практичної точок зору. Суддями про те, наскільки це вдалося, можуть бути час і читач.

У будь-якому разі керівник авторського колективу не збирався ні в чому фальшивити. Дякував Богу, що не є політиком, а отже може вчиняти чесно. Політики ж обманюють завжди і скрізь. То така у них робота. Вовка ж не змусиш їсти траву. Кожному – своє.

Після виходу в світ перших двох томів, час не припинив свого шаленого бігу чи то лету. З'явилася ідея в цій книжці, а якщо на те буде воля Бога, то й у наступних томах, публікувати огляди преси з актуальних питань зовнішньоекономічної діяльності. Зрозуміло, що цим аспектам здавна приділяється увага в спеціалізованих журналах. Скажімо відверто, що їх і читають фахівці, а не широкий читацький загал. Газети ж читає значно ширше коло населення і газетні публікації це враховують.

Була в Україні й контрабанда та боротьба з нею (чи, можливо, імітація такої боротьби). Залишити поза кутом зору контрабанду, – було б неправильно. Еволюція контрабанди в Україні моніториться вже багато років поспіль і є одним з чинників оригінальності серіалу, що створюється під керівництвом професора І.І. Дахна.

Нормотворці різних рівнів продовжували створювати законодавчі акти різного рівня, в тому числі і у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що змушувало моніторити і цю сферу.

Вперше було звернуто увагу на розділи про право зовнішньоекономічної діяльності у підручниках і навчальних посібниках з «Господарського права України». Виявилось, що у низці підручників і посібників такий розділ взагалі відсутній. Добре ж, якщо розділ був, хоч матеріал викладався в ньому схематично.

Не густо впродовж останніх років з підручниками і навчальними посібниками з права зовнішньоекономічної діяльності.

У розділі четвертому згадано про раритет, – виявлений посібник 1992 року. Слава Богу, що є навчальний посібник «Право зовнішньоекономічної діяльності» видавництва «Центр учбової літератури» 2013 року.

Проінвентаризовано підручники і посібники з «Господарського права України». У зв'язку з великим розмаїттям видавництв та невеликими накладками книг, що вони публікують, не гарантується 100-відсоткове виявлення всіх книг цієї тематики. Вже ж таки було намагання зробити перелік якомога повнішим. Такої інвентаризації ніхто інший ще не виконував.

Поміщено головні вимоги до курсових робіт, – цього не було в книзі «Вступ до менеджменту ЗЕД».

Автори сподіваються, що виконана ними робота становитиме певну суспільну цінність, хоч усунуто ще не всі «білі плями». Наприклад, досі ще не публікувався розділ (розділи), а то й окреме видання про зародження в Україні права зовнішньоекономічної діяльності. У цій книзі такий розділ є.

Про зародження правового регулювання в Україні зовнішньоекономічної діяльності, навіть фахівці нічого не знають або ж знають мало. Можна сподіватися, що є ще живими свідки тих подій. Потрібно спішити, інакше про трипільську культуру знатимемо більше, ніж про витоки правового регулювання вітчизняної зовнішньоекономічної діяльності.

Автори сподіваються, що ця книжка ще не буде їхньою «лебединою піснею», зичать успіхів читачам і запрошують до співпраці тих, у кого за пазухою не цеглина, а матеріал з права зовнішньоекономічної діяльності, який міг би зацікавити читачів.

Авторство зазначено в дужках під назвами розділів.

Контактні телефони керівника авторського колективу у Києві: дом. тел. 450-82-45; сл. 272-46-66 (Інститут законодавства Верховної Ради України).